

Sygn. akt IIIU 1023/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2013 r.

Sąd Okręgowy	w Ostrołęce	Wydział III
Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych		

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. do SO Monika Obrębska

Protokolant: sekr. sądowy Ewelina Asztemborska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 września 2013 r. w O.

sprawy z odwołania Z. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania Z. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 18 czerwca 2013 r. znak (...)

orzeka:

1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje Z. Z. prawo do emerytury począwszy od 15 czerwca 2013 roku,
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

III U 1023/13

UZASADNIENIE

Z. Z. złożył odwołanie od decyzji ZUS z dnia 18.06.2013r., którą to decyzją organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Odwołujący w swoim odwołaniu wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uznanie, iż spełnia ustawowe przesłanki, w tym wymagane 15 lat pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Odwołujący wywodził, że ZUS niesłusznie nie zaliczył mu do szczególnych warunków okresów pracy:

- od 22.11.1971r. do 24.10.1972 w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w W.,

- od 5.11.1974r. do 30.04.1987r. w (...) Wytwórnia (...) w W.,
- od 1.05.1987r. do 1.02.1991r. w (...) Sp. z o.o. Zakład Produkcji (...) w W.,

gdyż w w/w okresach wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace wymienione w wykazie A dział XIV poz. 12 załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze tj. prace przy spawaniu, wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie podnosząc, że pomimo osiągnięcia wieku 60 lat oraz wykazania ponad 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego, odwołujący nie legitymuje się 15 letnim okresem pracy szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu jako okresów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresów pracy od 22.11.1971r. do 24.10.1972r. w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w W., od 5.11.1974r. do 30.04.1987r. w (...) W. Zachód Wytwórnia (...) w W. oraz od 1.05.1987r. do 1.02.1991r. w (...) Sp. z o.o. Zakład Produkcji (...) w W. z uwagi na brak świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Zdaniem organu rentowego sam fakt otrzymywania dodatku za pracę w warunkach szkodliwych, wynikających z kart wynagrodzeń jest niewystarczający do stwierdzenia, że praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach pracy w warunkach szkodliwych, a takie warunki muszą być spełnione do uwzględnienia okresów pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił i zważył co następuje:

Z. Z. decyzją ZUS z dnia 15.06.2010r. uzyskał prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Świadczenie rentowe zostało przyznane odwołującemu na okres od 18.02.2010r. do 30.04.2011r. a następnie decyzją ZUS z dnia 26.04.2011r. prawo do renty w tytułu całkowitej niezdolności do pracy zostało ustalone odwołującemu na stałe.

W dniu 20.05.2013r. Z. Z. zwrócił się do (...) Oddział w P. Inspektorat w W. z wnioskiem o ustalenie uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, z uwzględnieniem pracy w szczególnych warunkach.

ZUS w oparciu o przedłożoną przez ubezpieczonego dokumentację ustalił, że Z. Z. zgromadził na dzień 1.01.1999r. sumaryczny staż pracy wynoszący 27 lat, 4 miesiące i 23 dni, w tym 26 lat, 8 miesięcy i 10 dni okresów składkowych oraz 8 miesięcy i 13 dni okresów nieskładkowych. Wobec nieprzedstawienia świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach ZUS nie uznał ubezpieczonemu żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie Z. Z. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z §4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze emerytura przysługuje ubezpieczonemu, urodzonemu po dniu 31.12.1948r. który łącznie spełnił następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn;
2. nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na dochody budżetu państwa;
3. w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1.01.1999r.) udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obwiązuje na danym stanowisku pracy.

Z. Z. urodził się w dniu (...) tak więc wiek 60 lat osiągnął (...)nie jest członkiem OFE, a na dzień 1.01.1999r. zgromadził 27 lat, 4 miesiące i 23 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Kwestią sporną pomiędzy stronami pozostawało jedynie czy odwołujący legitymuje się 15 - letnim okresem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Poza sporem pozostawało, że odwołujący za sporne okresy pracy w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w W. od 22.11.1971r. do 24.10.1972r., w (...) W.- (...) Wytwórnia (...) w W. od 5.11.1974r. do 30.04.1987r. oraz w (...) sp. z o.o. Zakład Produkcji (...) w W. od 1.05.1987r. do 1.02.1991r., nie przedłożył świadectw potwierdzających wykonywanie pracy w szczególnych warunkach, a jedynie ogólne świadectwa pracy z 25.05.1987r. i 20.05.1991r., z których wynika, że w spornych okresach Z. Z. zajmował stanowisko ślusarz - spawacz. Odwołujący w toku postępowania wywodził jednak, że w rzeczywistości we wszystkich spornych okresach zajmował się wyłącznie spawaniem.

W celu ustalenia rzeczywistego charakteru pracy odwołującego w spornych okresach, Sąd dopuścił dowód z zeznań świadków J. B. i S. M., jak też odwołującego przesłuchanego w charakterze strony, przeprowadził też dowód z dokumentów z akt osobowych.

Z zeznań świadków J. B. oraz S. M. wynika że pracowali oni razem z odwołującym w tym samym przedsiębiorstwie od początku lat 70 tych. Świadkowie potwierdzili, że odwołujący zajmował się tylko i wyłącznie spawaniem, spawał bariereki, metalowe konstrukcje, belki podsufitowe i inne elementy stalowe. Z zeznań świadków wynika, że odwołujący nie wykonywał żadnych prac ślusarskich. Prace te wykonywały inne osoby, które zajmowały się przygotowaniem elementów do spawania. Świadek J. B. dodał, że on także miał angaż ślusarz-spawacz pomimo, że wykonywał jedynie prace spawalnicze. Prawo do wcześniejszej emerytury uzyskał dopiero po odwołaniu od decyzji ZUS do Sądu. Świadek S. M. zeznał, że on także uzyskał prawo do wcześniejszej emerytury z uwzględnieniem pracy w szczególnych warunkach, jako nadzór inżynieryjno- techniczny nad pracami spawalniczymi. W jego przypadku ZUS nie kwestionował szczególnych warunków. Świadkowie ponadto wyjaśnili, że przedsiębiorstwo podlegało reorganizacjom i kilkakrotnie zmieniała nazwy. Najpierw nosiło nazwę (...) Przedsiębiorstwo Produkcji (...), następnie (...) W. – Zachód Wytwórnia (...) w W. a następnie (...) Sp. z o.o. Zakład Produkcji (...) w W..

Zeznania świadków w pełni korespondują z zeznaniami odwołującego przesłuchanego w charakterze strony, który zeznał, że przez cały sporny okres zatrudnienia od 1971 do 1991 roku pracował wyłącznie jako spawacz. Nie zajmował się pracami ślusarskimi, do których nie miał ani uprawnień, ani kwalifikacji. Odwołujący wyjaśnił, że na początku miał ukończony jedynie podstawowy kurs spawania, potem zdobył uprawnienia do spawania konstrukcji odpowiedzialnych, specjalistycznych. Początkowo spawał proste konstrukcje, balustrady. Po uzyskaniu uprawnień specjalistycznych spawał konstrukcje bardziej odpowiedzialne. Dodał, że pracy dla spawaczy było bardzo dużo, często pracował w nadgodzinach. Odwołujący przyznał, że w pewnym okresie powierzono mu obowiązki brygadzysty, jednak nie zmieniło to jego charakteru pracy. Doszły mu jedynie obowiązki związane z rozdzielaniem pracy pomiędzy pozostałych współpracowników. Nie zmieniło to faktu, że przez cały dzień na równi z innymi zajmował się pracami spawalniczymi. Odwołujący dodał, że w latach 1972 – 1974 był w wojsku. Po odbyciu służby wojskowej wrócił na to samo stanowisko tj. stanowisko spawacza.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i odwołującego. Świadkowie to osoby, które pracowały z odwołującym w spornym okresie, stąd posiadali wiedzę w przedmiocie rzeczywistego charakteru jego pracy i wykonywanych czynności. Zeznania świadków korespondują z zeznaniami odwołującego. Świadkowie są osobami obcymi dla odwołującego, nie zainteresowanymi w żaden sposób wynikiem rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

Z. Z. na potwierdzenie tezy, że w spornych okresach zajmował się wyłącznie spawaniem, złożył do akt książeczkę spawacza nr (...), z której wynika, że kurs podstawowy spawania łukowego odwołujący ukończył 30.12.1971r., następnie z dniem 30.06.1976r. ukończył kurs spawania blach i kształtowników, a z dniem 08.04.1989r. zdobył uprawnienia do cięcia gazowego (vide książeczka spawacza k. 21 a.s). Powyższy dokument nie budził żadnych wątpliwości Sądu do jego wiarygodności i autentyczności.

Analiza dokumentów z akt osobowych Z. Z. wskazuje, że został on przyjęty do pracy w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) z dniem 22.11.1971r. i powierzono mu stanowisko ślusarza – spawacza (vide k. 7 a.o.). Z dniem 25.10.1972r. został powołany do służby wojskowej (vide k. 12 a.o.). W karcie obiegowej w związku z powołaniem do wojska, jako charakter pracy wskazano „spawacz” (vide k. 13a.o.). Po odbyciu służby wojskowej Z. Z. złożył podanie o przyjęcie na stanowisko spawacza, wskazując, że w takim charakterze pracował do czasu powołania do wojska (vide k. 15a.o.). W piśmie o przyjęciu do pracy wskazane jest, że odwołującemu powierzono obowiązki „ślusarz – spawacz” (vide k. 18a.o.). Tak też było określane stanowisko pracy w kolejnych angażach i świadectwie pracy. Pomimo takiego określenia stanowiska pracy odwołującego, w ocenie Sądu spójne i przekonujące dowody osobowe nie pozostawiają jednak żadnych wątpliwości, że odwołujący w spornych okresach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał wyłącznie prace spawalnicze, a nie ślusarskie, co potwierdza także książeczka spawacza. Przypomnieć w tym miejscu należy, że zgodnie z ugruntowanym w tym zakresie orzecznictwem i doktryną, o tym czy pracownik wykonywał pracę w szczególnych warunkach, istotne znaczenie ma nie nazwa jego stanowiska pracy, ale rodzaj faktycznie powierzonych i wykonywanych obowiązków.

Sąd uznał także za zasadne zaliczenie odwołującemu do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej od dnia 25.10.1974r. do 17.10.1974r., gdyż przypadła ona w okresie pracy szczególnych warunkach. Jak wynika z ugruntowanego w tym zakresie orzecznictwa Sądu Najwyższego, okres zasadniczej służby wojskowej odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do zatrudnienia (tak np. wyrok Sądu Najwyższego z 25.02.2010r. , II UK 219/09). Sąd orzekający w przedmiotowej sprawie argumentację przedstawioną w cyt. wyroku w pełni podziela i akceptuje. W świetle art. 108 ust. 1 obowiązującej od 29 listopada 1967r. ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony RP w brzmieniu pierwotnym obowiązującym do 31 grudnia 1974r., czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie. Jak wynika z akt rentowych odwołujący odbywał służbę wojskową od 25.10.1972r. do 17.10.1974r. (tj. łącznie 1 rok, 11 miesięcy i 24 dni) i podjął ponownie zatrudnienie od 05.11.1974r. , a więc w ustawowym trzydziestodniowym terminie.

Reasumując powyższe Sąd uznał za zasadne zaliczenie odwołującemu do okresów pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia Z. Z. od 22.11.1971r. do 24.10.1972r.(tj. 11 miesięcy i 3 dni) w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w W., okres odbywania służby wojskowej od 25.10.1972r. do 17.10.1974r. (tj. 1 rok, 11 miesięcy i 24 dni) i okres od 5.11.1974r. do 09.05.1986r.(tj. 11 lat, 6 miesięcy i 5 dni) oraz okres od 07.02.1987r. do 30.04.1987r. (tj. 2 miesiące i 22 dni) w (...) W-wa Zachód Wytwórnia (...) w W. oraz od 1.05.1987r. do 4.02.1990r. (tj. 2 lata, 9 miesięcy i 4 dni) oraz od 15.10.1990r do 01.02.1991r. w (...) Sp. z o.o. Zakład Produkcji (...) w W. tj. łącznie 17 lat, 8 miesięcy i 16 dni, jako prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, o których mowa w wykazie A Dział XIV poz. 12 załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Jak wskazano wyżej do stażu pracy w szczególnych warunkach Sąd nie zaliczył okresów pozostawiania na urloпах bezpłatnych od 10.05.1986r. do 06.02.1987r. i od 05.02.1990r. do 14.10.1990r.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd na podstawie art. 477¹⁴ §2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał Z. Z. prawo do emerytury począwszy od (...)– tj. od dnia, w którym ubezpieczony osiągnął wymagany wiek tj. 60 lat.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010 roku, II UK 330/09, LEX 604220). W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie wszystkich

okoliczności niezbędnych do wydania decyzji o przyznaniu odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury. ZUS nie dysponował bowiem niezbędnymi i wystarczającymi dokumentami pozwalającymi na uznanie pracy odwołującego w spornym okresie jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Dopiero na etapie postępowania sądowego po przeprowadzeniu stosownego postępowania dowodowego odwołujący w sposób niewątpliwy wykazał, że zgromadził wymagany ustawą 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. Z tych względów orzeczono jak w pkt. 2 wyroku.